

Akademik Yayın Rehberi

İleri

Akademisyen

Akademik Hakemlik (Peer Review) — Davet Geldiğinde Ne Yapmalı?

Hakem daveti kabul etme, makale değerlendirme süreci, rapor yazma formatı ve hakemliğin kariyer değeri.

Zafer Hoca · Yayın: 04.04.2026 · 1 dk okuma

Hakemlik Neden Önemli?

Peer review bilimsel yayıncılığın temel kalite kontrol mekanizmasıdır. Hakemlik yapmak hem akademik topluluğa katkıdır hem de kendi araştırma ve yazım kalitenizi artırır. Ayrıca doçentlik jüri sürecinde hakemlik deneyimi olumlu değerlendirilir; akademik teşvik puanlamasında ise hakemlik ayrı bir faaliyet olarak puanlanmaz (dergi editörlüğü ve editör kurulu üyeliği puanlanır). Hakemlik kayıtlarınız, Publons'un 2022'de taşındığı Web of Science araştırmacı profilinizde belgelenir.

İlk Hakem Daveti Geldiğinde

Kabul etmeden önce sorun: Konu uzmanlık alanınıza uygun mu? 2-3 hafta içinde tamamlayabilir misiniz? Çıkar çatışması var mı (tanıdık yazar, rakip proje)? Bu sorulara "evet, evet, hayır" cevabı veriyorsanız kabul edin.

Reddetmeniz gereken durumlar: Konu alanınız dışındaysa, zaman kısıtınız varsa, çıkar çatışması varsa nazikçe reddedin ve alternatif hakem önerebilirsiniz.

Makale Nasıl Değerlendirilir?

1. İlk okuma (30 dk): Genel izlenim. Konu dergiye uygun mu? Özgün mü? Ciddi yöntem sorunu var mı?

2. Detaylı okuma (2-3 saat): Her bölümü değerlendirin: giriş yeterli mi, yöntem tekrarlanabilir mi, bulgular doğru raporlanmış mı, tartışma mantıklı mı, kaynakça güncel mi?

3. Rapor yazma (1-2 saat): Yapıcı, detaylı, madde madde.

Hakem Raporu Formatı

Genel değerlendirme (1 paragraf): Makalenin güçlü yönleri ve genel izlenim.

Major concerns (büyük sorunlar): Yöntemsel hatalar, eksik analiz, mantıksal tutarsızlık. Bu sorunlar giderilmeden kabul edilemez.

Minor concerns (küçük sorunlar): Yazım hataları, eksik referans, grafik kalitesi. Kolayca düzeltilebilir.

Karar önerisi: Accept / Minor Revision / Major Revision / Reject. Gerekçesiyle.

Hakemlik Etiği

- 1. Gizlilik:** Makale içeriğini kimseyle paylaşmayın.
- 2. Süre:** Verdiğiniz sürede tamamlayın — gecikmeler yazarı mağdur eder.
- 3. Yapıcılık:** Eleştiri yapın ama çözüm de önerin. "Bu yanlış" yerine "bunu X şekilde düzeltmeniz önerilir".
- 4. Tarafsızlık:** Yazarın kimliğini biliyorsanız bile nesnel değerlendirin.

Etiketler: #Etik #Makale #Strateji

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları:
zaferhoca.com.tr/magaza